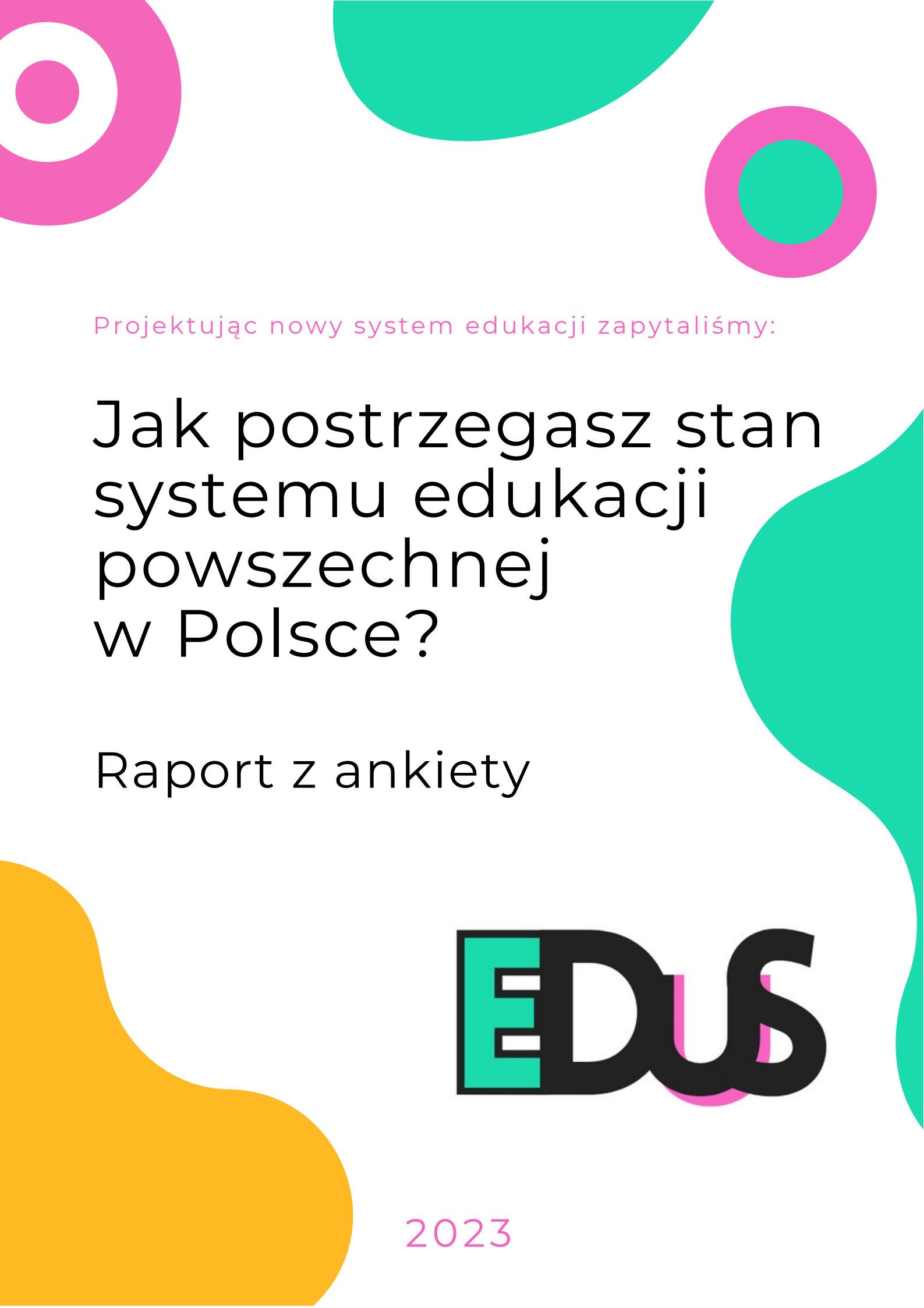

Projektując nowy system edukacji zapytaliśmy:

Jak postrzegasz stan systemu edukacji powszechnej w Polsce?

Raport z ankiety

EDU

2023

Słowem wstępu

Świat pędzi i zmienia się w bardzo szybkim tempie. Zmieniają się także potrzeby ludzi. Do tych zmian powinny dostosować się systemy edukacyjne, aby mogły kształtować świadomych, zaangażowanych obywateli oraz spełniać wymagania stojące przed różnorodnym, integracyjnym społeczeństwem.

Mając to na uwadze, przeprowadziliśmy ankietę wśród polskiego społeczeństwa pytając, co należy wziąć pod uwagę przy opracowywaniu nowego systemu edukacji. Uznaliśmy, że kluczowe jest zrozumienie potrzeb, problemów i oczekiwań wszystkich stron zaangażowanych w system edukacji i proces nauczania.

Nasze pytania skierowaliśmy do:

- nauczycieli,
- dyrektorów szkół,
- rodziców,
- uczniów:
 - szkół podstawowych,
 - liceów, techników,
 - szkół branżowych,
- pracowników urzędów, kuratoriów, ministerstwa,
- edukatorów.

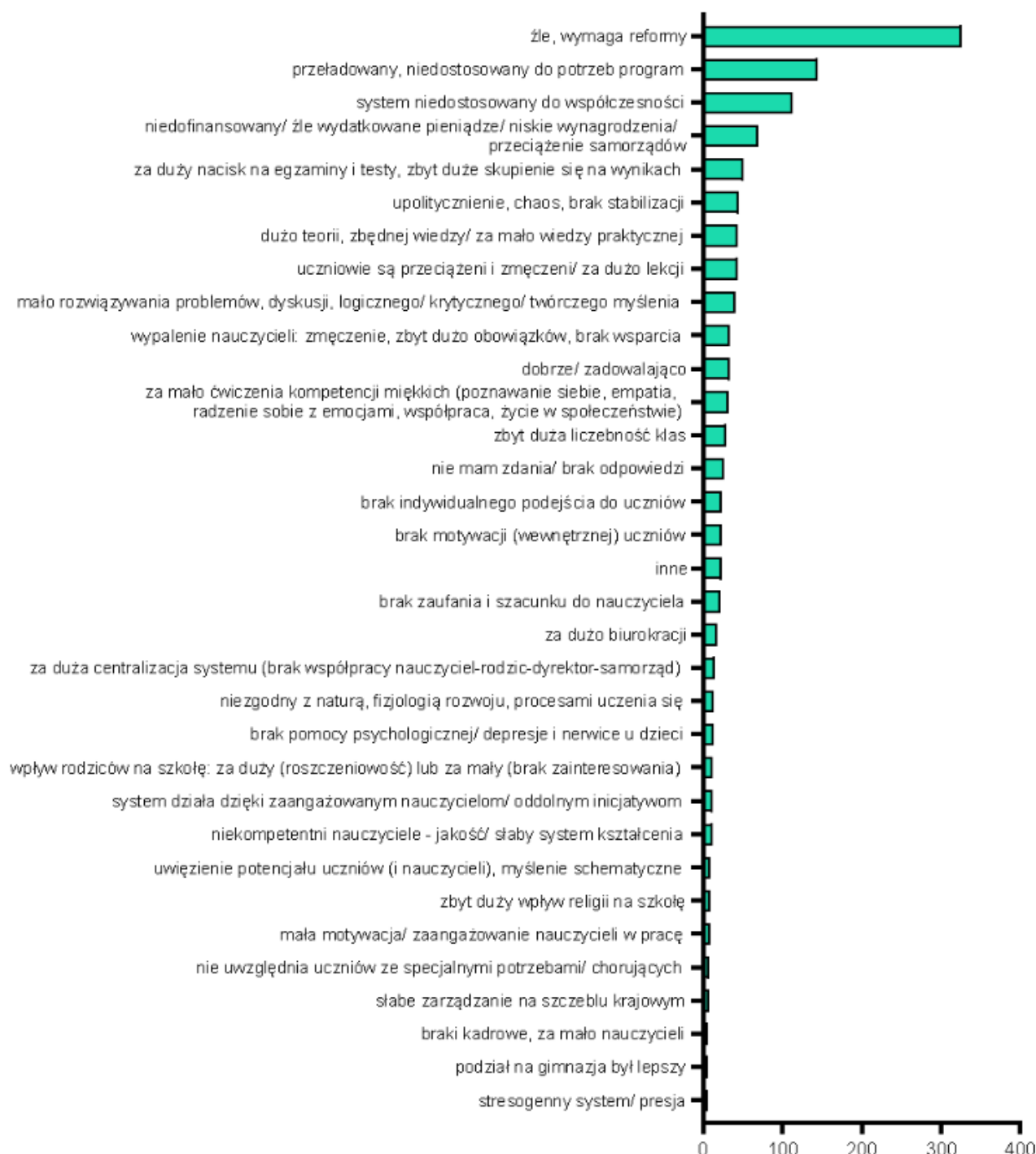
Badanie ankietowe przeprowadzone zostało w okresie kwiecień-maj 2023 r. Otrzymaliśmy 2508 odpowiedzi.

W poniższym raporcie prezentujemy odpowiedzi na pytanie:

Jak postrzegasz stan systemu edukacji powszechnej w Polsce?

NAUCZYCIELE

Jak postrzegasz stan systemu edukacji powszechnej w Polsce?

NAUCZYCIELE

Ogólny obraz systemu edukacji w opinii **nauczycieli** wygląda źle. Nauczyciele są zdania, że wymaga on reformy. Podstawowe problemy to niedostosowanie polskiej edukacji do wymogów współczesnego świata, przeładowany materiał oraz niewystarczające finansowanie.

Nauczyciele uważają, że nauczane jest za dużo teorii, co przekłada się na rozwój schematycznego myślenia, a za mało rozwijane są kompetencje miękkie i praktyczne rozwiązywanie problemów. Przeładowany program jest przestarzały i niedostosowany do potrzeb. Uczniowie mają za mało czasu wolnego, nie bierze się pod uwagę ich potrzeb fizjologicznych i naturalnego procesu uczenia się.

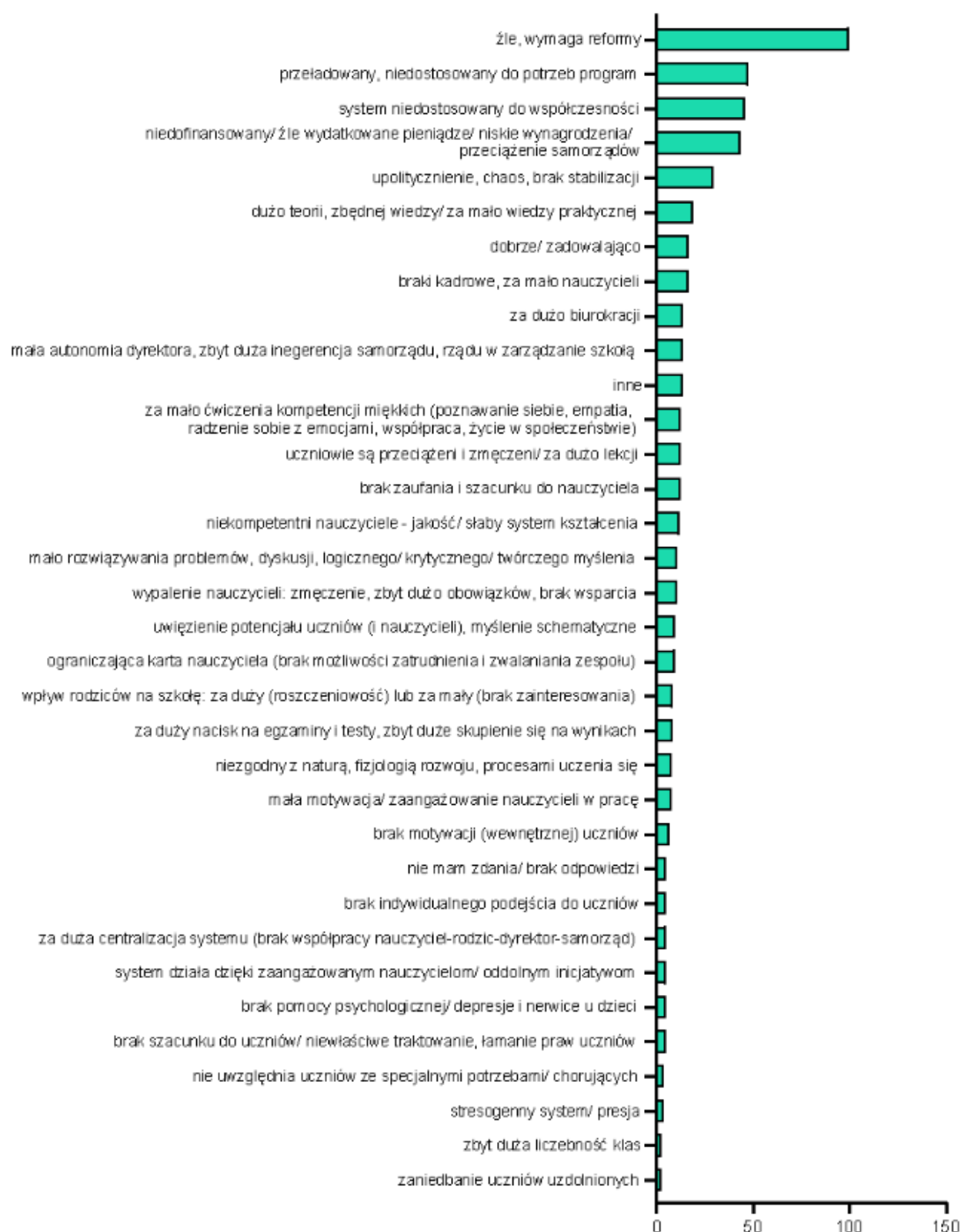
Zwracają także uwagę na upolitycznienie systemu edukacji, słabe zarządzanie, źle zorganizowany system finansowania, niskie wynagrodzenia, za dużo biurokracji i zbyt dużą liczebność klas.

Oto kilka z ich odpowiedzi:

- “ —
- **Tu potrzeba zmian. Ten system jest przestarzały. Nie przystaje do teraźniejszości. Nie przygotowuje młodych ludzi do przyszłości.**
 - **Zbyt liczne klasy, brak możliwości indywidualnego podejścia do ucznia, brak czasu na rozmowę i rozwiązywanie problemów.**
 - **Niedostosowany do faktycznych potrzeb uczniów, sprawdza możliwości poznawcze i pamięć i nic więcej.**
 - **Przeładowany program, biurokracja zabiera dużo czasu, który powinien być poświęcony uczniom.**
 - **Egzaminy w obecnej formie zmuszają uczniów do schematycznego myślenia. Testy maturalne i 8-klasisty niczego nie mierzą.**
 - **Ciągły brak funduszy na wszystko i przynoszenie przez rodziców środków czystości, materiałów biurowych i innych rzeczy, na które nie ma pieniędzy.**
 - **Brak wsparcia ze strony kuratorów.**
- ” —

DYREKTORZY

Jak postrzegasz stan systemu edukacji powszechnej w Polsce?

DYREKTORZY

Dyrektorzy również nie mają dobrej opinii na temat obecnego systemu edukacji i widzą potrzebę zmian. Podobnie jak nauczyciele zwracają uwagę na przeładowanie programu, niedostosowanie systemu do potrzeb uczniów i współczesnego świata.

Dodatkowo zauważają problem braków kadrowych oraz niedostatecznego przygotowania nauczycieli do pełnienia obowiązków, co wynika z niewłaściwego procesu ich kształcenia i doszkalania. Zwracają także uwagę na problem wypalenia zawodowego nauczycieli.

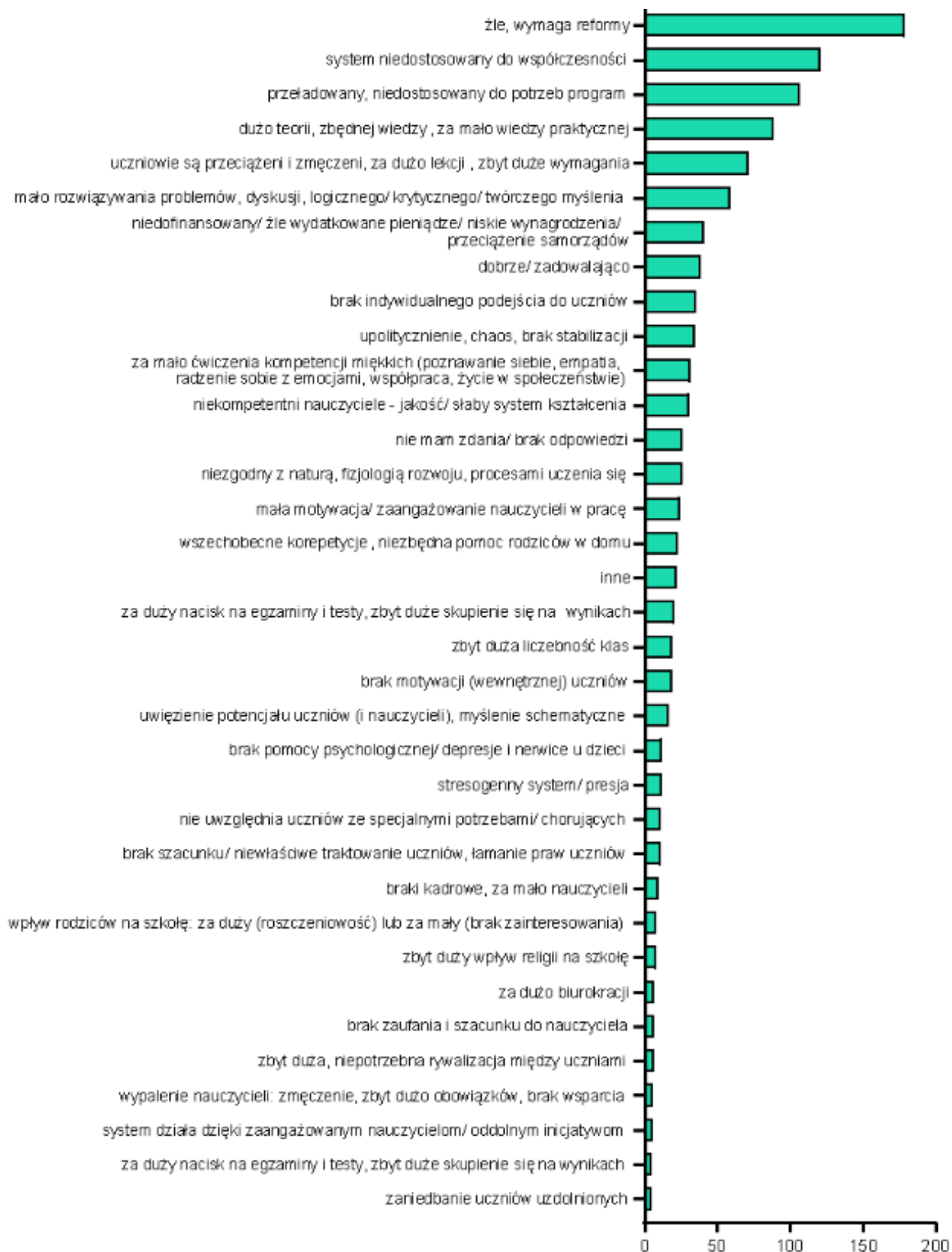
Dyrektorzy wskazują na problem zbyt małej autonomii, nadmiernej biurokracji, ograniczających lub niejasnych przepisów, a także na sytuację finansową szkół.

Oto kilka z ich odpowiedzi:

- **System jest na coraz niższym poziomie, nie spełnia oczekiwań nauczycieli, rodziców i uczniów. Jest opresyjny, zbiurokratyzowany, upolityczniony i nieustająco reformowany w sposób rewolucyjny i nieprzemyślany, deprecjonujący zawód nauczyciela.**
- **Do przebudowy. Nasze autorskie osiągnięcia są ignorowane, a nawet zwalczane przez organy nadzorcze. Poczynając od żywienia po elastyczność nauczania, rozwijania pasji uczniów. Niezrozumienie kształcenia zawodowego.**
- **Demonizowanie uprawnień pedagogicznych (fikcja za pieniądze), dyrektor powinien mieć możliwość decydowania o zatrudnieniu fachowca (tacy są niezbędni). Obecnie uprawnienia pozwalają skutecznie wyeliminować najlepszych. Nikt za takie pieniądze nie podejmie się pracy z taką odpowiedzialnością karną!**

RODZICE

Jak postrzegasz stan systemu edukacji powszechnej w Polsce?

RODZICE

Rodzice postrzegają system edukacji w złym świetle. Podobnie jak poprzednie dwie grupy, w pierwszej kolejności wskazują na przeładowanie programu, niedostosowanie polskiej edukacji do wymogów współczesnego świata.

W ocenie rodziców, szkoła nie widzi ucznia, jego indywidualności, potencjału i potrzeb. Jest nastawiona na wiedzę odtwórczą, zamiast trening kreatywnego myślenia i rozwiązywania problemów.

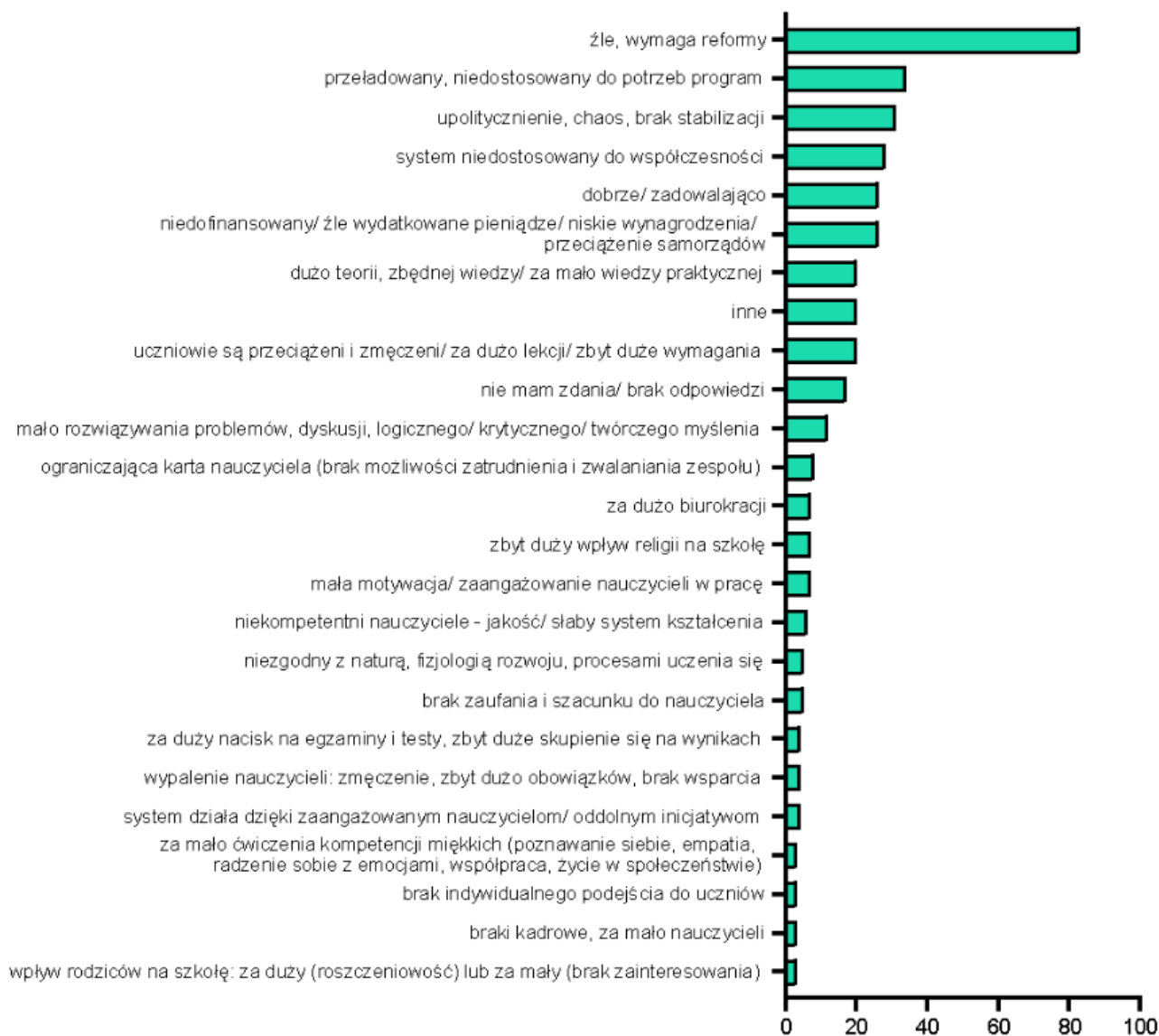
Dodatkowo rodzice zauważają, że pomimo bezpłatnej edukacji powszechnej, normą są płatne korepetycje i niezbędna jest pomoc rodziców w domu.

Oto kilka z ich odpowiedzi:

- **System edukacji w kraju jest w katastrofalnym stanie, brak docenienia pracowników, przeładowany materiał, który w codziennym życiu właściwie jest niewykorzystywany. Brak przekazywanej wiedzy dotyczącej życia codziennego, radzenia sobie z emocjami, umiejętności planowania, zarządzania budżetem.**
- **W chwili obecnej każdy uczeń prawie od pierwszej klasy szkoły podstawowej uczęszcza na dodatkowe zajęcia, które uzupełniają wiedzę ze szkoły. Właściwie ciężko powiedzieć o bezpłatnej edukacji mimo zapewnienia przez Państwo podręczników.**
- **Na stronie wielu szkół i kuratorium są liczniki, które liczą czas do końca kary czyli końca roku szkolnego. Od pierwszego września liczą ile dni zostało do ferii i wakacji.**
- **Jestem rodzicem ale i pracownikiem placówki publicznej. Prywatnie i zawodowo widzę ilość depresji dzieci, obojętność nauczycieli, nieudolność systemu, brak działań ze strony organów odpowiedzialnych za taki stan rzeczy.**

PRACOWNICY URZĘDU

Jak postrzegasz stan systemu edukacji powszechnej w Polsce?

PRACOWNICY URZĘDU

Pracownicy urzędów postrzegają system edukacji jako zły i wymagający reformy. Poza podobnymi głównymi spostrzeżeniami, wskazują też na panujący w edukacyjnym systemie chaos. Głównie dotyczy to skomplikowanego i często zmieniającego się prawa, trudności z interpretacją przepisów i braku spójnego systemu skupiającego wszystkie wymagania legislacyjne.

Poza niedofinansowaniem szkół widzą także problem niewłaściwego wydatkowania środków.

Jednakże, wśród respondentów pracujących w urzędach występuje najliczniejsza grupa osób zauważająca też pozytywne aspekty systemu edukacji i oceniająca jego stan pozytywnie.

Oto kilka z ich odpowiedzi:

- **Panuje w nim chaos. Brakuje osób które potrafią przekazywać wiedzę. Środowisko nauczycielskie jest bardzo podzielone i wrogo do siebie nastawione podburzane dodatkowo przez związki zawodowe. To wpływa też na relację z rodzicami. Karta nauczyciela ogranicza kompetencje dyrektora do budowania zespołu specjalistów. Podstawa programowa jest źle rozłożona na poszczególne klasy (klasa IV i VII przeładowana).**
- **Chaos, biurokracja, ciągłe straszenie, niedofinansowanie oświaty, "Zmiany dla zmiany" - nic nie wnoszące dobrego dla edukacji i bez konsultacji ze środowiskiem szkolnym - chaotycznie wprowadzane. Niekończące się reformy bez oceny ich skutków dla oświaty - decyzje polityczne. Rosnące dla samorządów koszty utrzymania oświaty. Coraz mniej nauczycieli mających pasję nauczania - coraz więcej "przychodzących do pracy".**

Podsumowanie

Obraz tego, jak postrzegają system edukacji poszczególne grupy jest zbieżny i niestety, **nie jest pozytywny**. Wygląda na to, że jesteśmy na skraju katastrofy, bo w systemie niewiele elementów funkcjonuje poprawnie.

Czytając odpowiedzi respondentów można dojść do wniosku, że **system** jest **opresyjny** dla ucznia, **nie dba** o jego potrzeby i nie uwzględnia się w nim indywidualnego podejścia. Program jest **przeładowany** a uczniowie uczą się na pamięć, zamiast myśleć kreatywnie i uczyć się rozwiązywać problemy.

Do tego zauważalny jest problem **chaosu i wrogości** poszczególnych środowisk wobec siebie. Brakuje wzajemnego poszanowania i współpracy.

Na koniec należy zauważyć także **pozytywy**. W grupie respondentów, około 3% nauczycieli, dyrektorów i rodziców oceniło system zadowalająco lub dobrze. W grupie urzędników ten odsetek był dwukrotnie wyższy. Ponadto, każda z grup zauważa i docenia **zaangażowanych i oddanych nauczycieli**, których określają mianem filaru polskiej edukacji.

Takich właśnie odpowiedzi udzielili respondenci na pytanie:

Jak postrzegasz stan systemu edukacji powszechnej w Polsce?